9e JAARGe. № 198.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.

Voor Soerabaya ₽ jaar ƒ 24.– ₽ halfjr ƒ 12.– ₽ maand ƒ 2.–
„ Java. „ do. „ 30.– „ do. „ 15.–
„ Buitenb. „ do. „ 36.– „ do. „ 18.–
„ Europa. „ do. „ 50.–
De OOSTPOST verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

ZATURDAG 24 AUGUSTUS 1861.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letters betalen dubbeld,
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel

VERTREK DER LANDMAIL

In de maand Augustus den 26sten

ADVERTENTIEN.

Op Zaturdag den 31sten Augustus a. s.

Zal ten bureele van den Resident van *Soerabaya*,

EENE UITBESTEDING

worden gehouden voor den overvoer van **753** stuks **houtwerken** van *Boenga* naar *Banda*.

De voorwaarden dezer uitbesteding liggen op gemeld bureau ter inzage.

Soerabaija, Namens den Resident,
5 *Augustus* 1861. *De Secretaris*,
(1201) **Ch. TROMP.**

(*Voor het land.*) De Hoofd-Ingenieur, Chef der 4de Waterstaats afdeeling, maakt bekend, dat op *Zaturdag den* 31*sten Augustus* 1861, des morgens ten 10 ure, ten zijnen kantore te Soerabaija, in het openbaar zal worden uitbesteed:

het bouwen eener gevangenis te Sidho Ardjo (*Residentie Soerabaija*) volgens bestek en voorwaarden, liggende ten gemelden kantore ter inzage van belanghebbenden.

De Hoofd-Ingenieur voornoemd,
(1241) **P. J. G. BEIJERINCK.**

Op Woensdag den 4den September 1861.

des morgens ten 10 ure zal ten residentie burele

EENE UITBESTEDING

worden gehouden voor de verlichting der stad *Soerabaija* gedurende 1862.

De voorwaarden dier uitbesteding liggen ter inzage op gemeld bureau.

Soerabaija, Namens den Resident,
9 *Augustus* 1861. *De Secretaris*,
(1219) **Ch. TROMP.**

Op Zaturdag den 7den September 1861,

zal ten burele van den Resident van *Soerabaija*

EENE UITBESTEDING

worden gehouden voor den *overvoer* van **133 stuks HOUTWERKEN** van *Boenga* naar *Cheribon*.

De voorwaarden dezer uitbesteding liggen op gemeld bureau ter inzage.

Soerabaya, Namens den Resident.
19 *Augustus* 1861. *De Assistent Resident*,
(1274) **W. HAPPÉ.**

Met referte aan de advertentie dd. 15 Julij jl. opgenomen in de *Javasche Courant* van den 31sten daaraanvolgende No. 61, maakt de Resident van Soerabaija bekend, dat de daarbij bedoelde

UITBESTEDING,

voor de levering van **benoodigdheden ten behoeve der verschillende departementen** alhier gedurende het jaar 1862 en voor de jaren 1862, 1863 en 1864 in den dalm van den Regent van Soerabaija zal worden gehouden **op Zaturdag den 14den September a. s.** des morgens ten 10 ure.

De voorwaarden dier uitbesteding liggen ter inzage op het residentie kantoor alhier.

Soerabaya, *den* 10*den Augustus* 1861.
Namens den Resident:
De adsistent resident voor de Comptabiliteit,
(1226) **W. HAPPÉ.**

UITBESTEDING.

Ingevolge last van den luitenant kolonel waarnd. plaatselijke kommandant zal door de ondergeteekenden op den 31sten Augustus a. s., des voormiddags ten 10 ure in de groote militaire Kantine alhier eene publieke uitbesteding worden gehouden, van de LEVERANCIE VAN DRANKEN benoodigd voor het garnizoen en de daarbij behoorende posten.

Het contract zal loopen v/m. 1 Januarij t/m. Ult. December 1862; wordende de consumptie voor dat tijdsverloop begroot op ±

1300 kelders genever à 25 □ fl.
300 kisten bier „ 48 „
100 „ roode wijn „ 48 „
35 dozijn brandewijn.

De verdere voorwaarden zijn voor belanghebbenden dagelijks in gemeld gebouw zoomede op het plaatsbureau ter inzage.

Soerabaya, *den* 12*den Augustus* 1861.
De officieren Commissarissen,
O. F. van CATTENBURCH, kapt.
(1230) W. E. BERKHOLST 1e. luit.

De ondergeteekende maakt bekend, dat de Heer **Beijnon** in de plaats van den Heer **Nagel** belast is, met het Secretariaat bij de commissie voor de vaststelling van het cijfer van den aanslag der verponding over de jaren 1862 t/m 1864.

De waarnd. president van voornoemde Commissie,
(1295) **E. DIRBETZ.**

POST-KANTOOR.

Op Dingsdag den 27*sten Augustus* 1861,
des morgens ten tien ure

zullen voor **Bandjermassing** en **Bawean**, brievenpakketten worden gesloten.

Soerabaya, *De Post-Kommies*,
den 23*sten Augustus* 1861. (1301) C. WELTER.

VENDU DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Maandag den 26*sten Augustus* 1861.

Bij den heer *Slier*, aan de Boomstraat van meubelaire goederen en

Bij den heer *Deeleman*, in de stad van diverse goederen.

Op Dingsdag den 27*sten Augustus* 1861.

Bij den heer *Nagel*, aan de Societeitstraat van meubelaire goederen.

Op Woensdag den 28*sten Augustus* 1861.

Bij den Chin. *Lim Siem*, te Pasarbong van diverse goederen.

Op Donderdag den 29*sten Augustus* 1861.

Bij den pachter der pandjeshuizen *The Keh*, in de nieuwe Chineesche kamp van onuitgeloste pandgoederen.

Op Vrijdag den 30*sten Augustus* 1861.

Bij den heer *de Quay*, te Simpang van meubelaire goederen. (1281)

GEBOORTEN.

Voorspoedig bevallen van eene *DOCHTER* G. F. C. Reijneke, Echtgenoote van
Soerabaya, **W. BOERMEESTER.**
den 24 *Augustus* 1861. (1309)
Eenige kennisgave.

Bevallen van een *ZOON* J. H. Zijlstra, echtgenoote van **J. H. Garling.**
Boenga, *den* 21*sten Augustus* 1861. (1312)

HUWELIJKEN

Gehuwd:

D. F. KAMSMA
magazijnmeester der artillerie 4de klasse
met
J. C. VOOR DE WIND,
wed. van J. L. W. Ronkes.

Soerabaya, 17 *Aug.* 1861.
Eenige kennisgave. (1283)

Op VENDUTIE

van Maandag 26 Augustus,
bij

A. H. DEELEMAN,

zal nog worden verkocht:
B 50 stuks HAMMEN.
(1293)

Op VENDUTIE

Van Maandag 26sten Augustus,
BIJ

A. H. DEELEMAN.

Zal worden verkocht:
Eene groote partij

SCHAALPLANKEN.

(1285)

Op VENDUTIE

van Maandag 26sten Augustus,
BIJ

A. H. DEELEMAN,

zal voor rekening van belanghebbenden worden verkocht:
HW $ 2514. Een kist à 50 ps. 6/4 **calicots**, min of meer door **Zeewater** beschadigd aangebragt per het Nederl. schip *EERSTELING*, kapitein C. de Zeeuw Bagchus. (1294)

OP VENDUTIE

van Maandag 26 Augustus
bij

A. H. DEELEMAN.

zal voor rekening van belanghebbenden worden verkocht:

CIT K&C	$ 483/4	2 kisten	à 50	ps. 6/4	CALICOTS.
	„ 489	1 kist	„ 50	„ „	DO.
	„ 490	1 „	„ 50	„ „	DO.
	„ 494	1 „	„ 50	„ „	DO.
	„ 496	1 „	„ 50	„ „	DO.
	„ 452	1 „	„ 50	„ 5/4	MADAPOLL.
EI AJ&C	„ 58	1 „	„ 50	„ 5/4	CALICOTS.
	„ 62	1 „	„ 50	„ 6/4	DO.
	„ 69	1 „	„ 50	„ „	DO.
	„ 71	1 „	„ 50	„ 6½/4	DO.
	„ 73	1 „	„ 50	„ 7/4	DO.
	„ 94	1 „	„ 50	„ 6/4	GEBL. SHIRT.
	„ 85	1 baal	„ 20	„ 5/8	DRILLS.
GJ&Z	„ 414/6	3 kisten	„ 50	„ 6/4	CALICOTS.
	„ 418/9	2 „	„ „	„ „	ID.
	„ 420	1 „	„ „	„ „	ID.
	„ 426/9	4 „	„ „	„ „	ID.
	„ 430/3	4 „	„ „	„ 5/4	ID.
	„ 435	1 „	„ „	„ „	ID.
	„ 437	1 „	„ „	„ „	ID.
	„ 439	1 „	„ „	„ 7/4	ID.
	„ 440	1 „	„ „	„ „	ID.
GJ&Z	„ 407	1 „	„ 50	6/4	MADAPOLLAMS.
CIT K&C	„ 455	1 „	„ 50	„ 4/4	ID.
CJ&Z	„ 451	1 bl. „	„ 35	„ 5/8	DRILLS.
„	„ 452	1 „	„ 35	„ „	ID.
H&DR	„ 617	2 kisten	à 50	„ 6/4	CALICOTS.
W&VW	„ 619				

Min of meer door ZEEWATER beschadigd aangebragt per het Nederl. schip *QUATRE BRAS*, kapitein **Nieuwenhuijs.** (1307)

OP VENDUTIE

van Maandag den 26 Augustus,
BIJ

A. H. DEELEMAN,

zal voor rekening van belanghebbenden worden verkocht:

HBS 6 139/43 4 kn. à 50 ps. 6/4 **Calicots.**
145/160 16 Bln. „ 20 „ 5/8 **Drills.**
143 Een kist „ 50 „ 5/4 **Calicots.**

min of meer door **zeewater** beschadigd aangebragt per het Nederl. schip *Eersteling*, Kapt. C. de Zeeuw Bagchus. (1306)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

Vertrekdagen der stoomboot
OENARANG.

Kapitein S. van Hulstijn,

Van Batavia naar Samarang 3 en 18 Augustus.
" Samarang " Soerabaija 6 " 21 "
" Soerabaija " Samarang 10 " 25 "
" Samarang " Batavia 12 " 27 "

De Agenten,
(1178) ADAM & CO.

HET STOOMSCHIP BATAVIA

Kapitein Nije,

vertrekt naar BANJERMASSING via BAWEAN **op Dingsdag den 27sten Augustus.**

Adres bij
(1296) W. CORES DE VRIES.

HET STOOMSCHIP MENADO

Kapitein Couteron,

vertrekt naar **Batavia** via **Samarang** *op Donderdag den 29sten Augustus.*

Adres bij
(1297) W. CORES DE VRIES.

STOOMVAART

langs de Noordkust van Java.

Gedurende de maand Augustus, is het vertrek der stoomschepen.

Van SOERABAYA via SAMARANG naar BATAVIA, bepaald *op den* 7den, 15den, 22sten & 29sten.

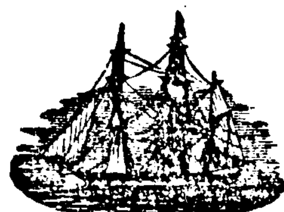
Adres bij
(1154) W. CORES DE VRIES.

VERTREK VAN SCHEPEN.

Het snelzeilend en welbekend Nederlandsche Fregatschip

NEDERLAND,

gevoerd door kapt. J. Hoekstra,

voorzien van ruime Hutten, Kajuit, Salon en verdere gemakken tot den overvoer van passagiers zal, na innname van deszelfs lading alhier en te **Samarang** tegen het einde van September van **Batavia** naar **Nederland** vertrekken.

Deze bodem voert een bekwamen geneesheer en heeft eene melkgevende koe aan boord.

Repatriëerende die van deze gunstige gelegenheid wenschen gebruik te maken, worden verzocht zich te wenden tot den Gezagvoerder, dan wel tot de ondergeteekenden.

Informatien zijn tevens te bekomen te **Samarang** bij de Heeren Dorrepaal & Co en te **Batavia** bij de Heeren Haager & Schuurman.

De Agenten,
(1311) SCHIMMELPENNINCK & CO.

Onder nadere goedkeuring van het Gouvernement, de huurregten van het land **Temoeloes en onderhoorigheden,** gelegen aan de *Solo* rivier in de Residentie *Soeracarta.* — De gronden zijn bijzonder geschikt voor de teelt van **SUIKER** en beslaan eene oppervlakte van Cᵒ. 476½ gouvernements Bouws.

Nadere inlichtingen te bekomen bij Mevr. de wed. Scheiner te SOLO, terwijl de conditien van verkoop kunnen worden vernomen bij de ondergeteekenden, alhier.

(1233) MATHIEU EBBS RUIJS & CO.

10 aandeelen in de **Soerabayasche zee-assurantie maatschappij,** te bevragen bij
(1303) J. H. TEN CATE.

EEN HUIS

op Genteng,

te bevragen bij
(1168) OECHSMAN.

BENOODIGD

Op eene TABAKS-ONDERNEMING een **OPZIENER,** die grondig met het vak bekend is, men vervoege zich bij
(1252) ADAM & CO.

WORDT GEVRAAGD

ten spoedigste eene JUFVROUW of WEDUWE ter assistentie in eene groote huishouding.

Op fatsoenlijke behandeling kan gerekend worden. Salaris naar bekwaamheid.

Adres letter **A.** bij den uitgever dezes. (1286)

H. J. WOODBURY'S

PHOTOGRAPHISCH ATELIER.

Gelegen in Bonkaran tegenover de kazerne te Semoet, in de nieuwe Chinesche Kamp. (1291)

GEBRS. VAN DELDEN,

zijn verhuisd naast de Heeren

FRASER EATON & CO.

(1289)

A. J. POUBLON,

BOUWMEESTER & INGENIEUR.

Belast zich met het *daarstellen van Gebouwen* en het *opzetten van Machinerien* voor

Suikerfabrieken.

Adres
(1292) *MARINE HOTEL.*

GEBRS. VAN DELDEN

ONTVINGEN

CHAMPAGNE CEP D'OR,

benevens een klein partijtje

Echte VEUVE CLICQUOT.

(1305)

Een jongeling, op Java geboren, oud 19 jaar, hebbende verscheidene jaren op de kusten gevaren tot den rang van 2de Stuurman, wenschte zich gaarne op eene TABAKS FABRIEK geplaatst te zien.

Adres Letter **H** bij de uitgevers dezes. (1196)

MUZIJKGENOOTSCHAP

ST. CECILIA.

VOCAAL EN INSTRUMENTAAL

op Vrijdag 30 dezer,

des avonds ten acht ure in het voorlocaal van het Komedie-Gebouw, toegankelijk voor heeren leden en hunne dames.

Namens de Directie
De Secretaris,
(1288) VAN SCHREVEN.

ONTVANGEN

ZUIVERE SIROP DE PUNCH.

op 1/1 en 1/2 fesschen

EN

PUIKE MANILLA SIGAREN.

bij
(1290) C. H. GRIMM.

PAS ONTVANGEN.

Dames Japonnen

EN

NAAIKISTJES met MUZIEK.

(1298) Bij M. KOOSE.

Allerprachtigste

SOPHAKUSSENS,

BLOEMVAZEN,

LAMPEN,

ZOUTVLEESCH,

HAMMEN.

KAAS,

BOTER.

(1282) POLAK.

MALAGA

MUSCAT RIVESALTES

MUSCAT LUNEL

DU ROI HAUT-BARSAC

Grand vin Château Haut-Brion Pessac.

Bij
(1304) GEBRS VAN DELDEN.

Door den uitgever HENDRIK ALTMANN te ROTTERDAM, is verzonden Prospectus benevens Inteekeninglijst op de *tweede, vermeerderde druk* van de:

NEDERLANDSCHE

SPRAAKKUNST,

opgedragen

AAN WIJLEN Z. M. KONING WILLEM II,

DOOR

JOHAN CORNELIS WEIJERMANS.

Dit werk is bereids vereerd met de Inteekening van Z. M. den Koning, Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden en verdere Hooggeplaatste Personen zoo in het Binnen- als Buitenland.

Het onderscheidt zich gunstig van andere Spraakkunsten, daar zij het theoretische met het practische Onderwijs in de Nederlandsche Taal vereenigt, daarenboven de prosodie bevat en eene groote uitbreiding gegeven heeft aan de technische termen, waarvan de kennis voor den Ambtenaar, Militair, Fabriekant, Koopman, Kunstenaar, Onderwijzer, Dagbladlezer, enz. tegenwoordig eene behoefte is.

VOORWAARDEN VAN TEEKENING.

Het werk zal gedrukt worden op roijaal 8º. formaat. Het vel druks van 16 paginaas zal den Inteekenaars ad 15 Cents berekend worden. De uitgebreidheid van het werk wordt berekend op 40 vellen druks. Het meerdere ontvangen de inteekenaars gratis. Tot ultimo *September* aanstaande staat de inteekening open, na dien tijd zal de prijs verhoogd worden.

Inteekeninglijsten zijn voorhanden: bij de **HH. WEIJERMANS & CO.** te *Pasoeroean*, aan het bureau van de NIEUWSBODE te *Soerabaija*, en alle boekhandelaren zoo op als buiten *Java.* (1300)

HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN.

Ziekten in de verzengde luchtstreek. Ongesteldheden der lever, algemeene verzwakking of uitputting en andere kwalen aan welke de inwoners van Java en andere eilanden in 't Oosten blootgesteld zijn, kunnen spoedig genezen worden indien men deze wonderbare PILLEN bij de hand heeft. Wanneer het ligchaamsgestel kwijnt en de spieren en zenuwen volkomen verslapt zijn, de eetlust ophoudt en de geest moedeloos en wanhopig wordt, is het nooit te laat, zelfs op het laatste oogenblik, de ligchamelijke en verstandelijke vermogens tot volkomene gezondheid en sterkte te herstellen, indien men met deze wonderbare PILLEN eene voldoende proeve neemt. Dezelve zijn gelijk aan Medea's beroemde artsenij, dewelke aan den ouden Oeson, kouing van Thessalië zijne jeugd en sterkte terug gaf. Dezelve stimuleren zachtelijk de verzwakte levensorganen.

Ad. ƒ 1,— ƒ 3,— en ƒ 5,— per doos of pot, naar gelang van derzelver grootte, bij
(1310) LE ROY & CO.

NEDERLANDSCH INDIE.

SOERABAYA, den 24sten Augustus 1861.

Aangekomen & Vertrokken Personen.

24 Augustus

(*Volgens opgave van de Policie.*)

Aangekomen.

W. M. Liddle, van Banjoewangie. mevrouw Teunisz en kinderen, van Batavia. J. M. Portier, van Soerakarta.

Vertrokken.

J. M. Portier, naar Soerakarta via Samarang. M. J. Petrus, naar Perzie. mejufv. H. Zwartjes, naar Passoeroean.

ALGEMEEN OVERZIGT.

van den specialen correspondent van aen Oostpost.

s' GRAVENHAGE 8 *Julij.*

BUITENLAND.

De erkenning van het koningrijk Italie door Frankrijk, de naderende ontknooping van het Romeinsche vraagstuk, de redevoeringen, door den minister Ricasoli in de kamer van Afgevaardigden te Turijn gehouden zijn de voornaamste gebeurtenissen, welke in Europa de aandacht hebben getroffen.

De erkenning door Frankrijk is in de Fransche *Moniteur* van Dingsdag, 25 Junij medegedeeld en heeft denzelfden dag hare volle bevestiging erlangd door de rede van den heer Ricasoli, in het Italiaansche parlement. Het gewigt dezer gebeurtenis kan men uit die rede zelven afleiden. De erkenning van het koningrijk Italie door de beide Westermagten wijst het nieuwe koningrijk voor goed eene stelling aan in Europa. Italie heeft thans zijnen rang ingenomen te midden van de rij der Europesche mogendheden, een rang, dien Rome, Spanje en Oostenrijk het te vergeefs zullen trachten te betwisten. Maar het gewigt van die erkenning kan ook hieruit worden opgemaakt, dat de andere mogendheden thans niet lang zullen aarzelen Frankrijks voorbeeld te volgen en inderdaad blijkt uit de laatste rede van den eersten Italiaanschen minister, dat Engeland, Denemarken, Zweden, Zwitserland en Portugal reeds tot de erkenning zijn overgegaan en dat ook Turkije daartoe heeft besloten.

Het Romeinsche vraagstuk. De ontknooping van dit vraagstuk schijnt thans meer dan ooit nabij en de onderhandelingen, welke thans tusschen de Fransche en Italiaansche Regeringen worden gevoerd, schijnen vooral dit vraagstuk te bedoelen. Ook hiermede moet de zending van den graaf Arese naar Parijs in verband worden gebragt. Intusschen verwacht koning Victor Emanuel dat de dood des pausen, die nog altijd even ziekelijk is, hem de geschiktste aanleiding zal aan de hand geven om Rome tot hoofdstad te maken van het groote Italiaansche koningrijk en de eerzuchtige koning, wien welligt reeds een Italiaansch keizerrijk voor den geest zweeft, heeft aan de deputatie van Romeinsche edellieden, die hem een adres, van tien duizend onderteekeningen voorzien, overhandigde, openlijk verklaard dat de aanhechting van Rome moet worden verkregen door het overwigt der morele overtuiging. De paus, hoe ongesteld ook, poogt de geheime plannen van de Italiaansche bewindslieden zooveel mogelijk tegen te gaan en daar hij inziet, dat, indien hij kwam te sterven, van het interregnum zou worden gebruik gemaakt om de wereldlijke heerschappij des pausen voor goed te doen ophouden, heeft hij thans het voornemen opgevat om eene commissie te benoemen, bestaande uit vijf prelaten, aan wie hij bij pauselijk breve het regt zou hebben toegekend, onmiddelijk na zijnen dood over te gaan tot de verkiezing van zijnen opvolger. Daardoor zou komen te vervallen eene oproeping van het conclave, welke te veel tijd zou kosten, maar ook tevens zou daardoor verkregen worden wat wel de geestelijkheid en klericalen, maar niet de Italiaansch gezinden wenschen: eene dadelijke opvolging in het geestelijk en wereldlijk beheer. De stedehouder van Christus moet er dus al een zeer groot belang in stellen, om over een paar provincien geheel meester te zijn. Maar hoe pijnlijk moet het bij die gevoelens de geestelijkheid vallen, als zij toch dat wereldlijk belang eerlang zal moeten zien te loor gaan! Hoe overigens de klerikale partij het Romeinsche vraagstuk beschouwt, kan blijken uit hetgeen dezer dagen door het Ultramontaansche dagblad *le Monde* is medegedeeld: „Onder al die onzekerheden, dus schrijft het, blijft het Romeinsche vraagstuk de hoofd-kwestie. Met hoeveel zorg de vijanden der kerk er het gewigt ook van trachten te verbergen, kunnen zij niemand misleiden: men gevoelt algemeen, dat het hier eene zaak van hoog gewigt geldt, welke men niet te ligt mag achten, dat het hier regten betreft, welke men niet straffeloos kan schenden. Op dit punt ontmoeten zich de aanval en de verdediging: ongeloovigen en geloovigen, staatkundigen of geestelijken allen erkennen, dat het hier iets grooter, iets ontzaggelijker dan bij alle andere vraagstukken geldt. Het betreft inderdaad niets minder dan te weten, of de vertegenwoordiger van God op aarde, of het geestelijk hoofd van 200 millioen menschen, of de opvolger der opperpriesters, die Europa en de wereld *beschaafd* (!) hebben, of die pausen, die de krachtigste verdedigers van het regt tegen het geweld (men denke aan de zaak Mortara), van het geweten tegen de driften, van de ware vrijheid van geweten (!) tegen de slaafschheid der dwaling en van het despotismus zijn; het betreft de kwestie, te weten, of die opperpriester en die Koning zijne onafhankelijkheid, de beschermster der algemeene vrijheid, zal behouden, of er in Europa nog een staat zal blijven, waarin de wet Gods de hoogste zal zijn, of wel, of de staatkundige afval, in de zestiende eeuw begonnen, in de negentiende zal volvoerd worden; het betreft in één woord de vraag, te weten, of er nog Christen- volken zullen zijn dan wel slechts Christen-individuen, en of het aan de kerk voortaan slechts geoorloofd zal zijn individuen te redden, zij, die tot nu toe de moeder, de beschermster en het heil der gedoopte natiën is geweest." Op deze wijze streeft de godsdienstige partij er naar het bloot staatkundige vraagstuk op religieus terrein over te brengen en het mededoogen der mogendheden in te roepen. Doch deze en andere manifesten vinden weinig weerklank in de liberale hoven. Alleen Frankrijk laat zijne troepen voortdurend te Rome verblijven: doch is voorzeker niemand, en Rome zelfs, die daarin eenige bescherming meent te zien. Als zeker wordt gemeld, dat Frankrijk's keizer vooreerst den afloop van de ziekte gesteldheid des pausen zal afwachten om daarnaar zijne verdere houding te regelen. Even zeker is het te achten dat Rome als hoofdstad het einddoel van de thans tusschen Frankrijk en Italie gevoerde onderhandelingen zal zijn, en indien dit welligt niet zoo spoedig geschiedt als men bij den bekenden ernstigen wil van het Italiaansche dagblad zou meenen te kunnen verwachten, dan moet de reden van die vertraging nog altijd hierin worden gezocht, dat keizer Napoleon nog altijd meer van de kromme dan van de regte lijn houdt, terwijl juist het omgekeerde het geval schijnt met baron Ricasoli, die nog altijd zijne leuze gestand blijft „stoutmoedigheid, aan voorzigtigheid gepaard," die steeds regtuit zijn doel tracht nabij te komen, doch de omstandigheden niet uit het oog verliest, die door zijne krachtige houding reeds den eerbied en de hoogachting zelfs van zijne tegenstanders heeft verworven, en die reeds zeggen kan, dat hij zich menigen vijand tot bondgenoot heeft gemaakt. Waar hij reeds thans die algemeene sympathie geniet, heeft hij deze ook hoofdzakelijk te danken aan de wijze, waarop hij de administratieve inrigting van het koningrijk Italie tracht te voltooijen. En zoo komen wij van zelve tot de veel geruchtmakende redevoeringen van dezen minister.

3o. *de redevoeringen van baron Ricasoli.* De rede, door den minister uitgesproken op den dag van Frankrijks erkenning, deed de bedoelingen van Italie's eersten minister reeds zigtbaar uitkomen. Reeds daaruit bleek, dat de Italiaansche regering slechts op eene zaak beducht was: de eenheid van Italie geheel, zonder eenig voorbehoud, te verwezenlijken. De rede, door dien minister echter uitgesproken naar aanleiding van de discussien over het wetsontwerp nopens de leening (welk ontwerp met 242 tegen 14 stemmen is aangenomen, voorzeker een bewijs van de krachtige ondersteuning waarop het nieuw opgetreden kabinet kan rekenen) heeft die bedoelingen nog duidelijker in het licht gesteld.

„Wij wapenen ons — sprak hij — niet alleen om het nationaal grondgebied, zoo als dit thans bestaat, te verdedigen, maar ook om het tot zijne natuurlijke en wettige grenzen terug te brengen. Het gouvernement kan op eene goede verstandhouding met de voornaamste mogendheden van Europa, Oostenrijk uitgezonderd, rekenen. De Italiaansche zaak heeft de algemeene sympathie; zij kan zelfs van geallieerden verzekerd zijn. Het beschaafd Europa zal, dank zij het beginsel der non-interventie, weldra eenparig en plegtig onze nationaliteit erkennen, alsmede ons onbetwistbaar regt om het werk der onafhankelijkheid te voltooijen. Om dit tot stand te brengen, zal geen handbreed van den Italiaanschen bodem behoeven afgestaan te worden. Wat Rome betreft, de regering gevoelt al het gewigt van de taak die ten deze op haar rust; zij heeft besloten die taak te voleindigen en, Goddank! zij zal die voleindigen. De gelegenheid is nabij, die ons den weg naar Venetie baant. Wat Ricasoli hiermede bedoelde, is geheimzinnig, (welligt het uitbarsten aan een opstand in Hongarije). Denken wij inmiddels aan Rome. Wij willen naar Rome. Zoo lang Rome staatkundig van ons gescheiden is, zal het voor ons een centrum van intrigues en zamenzwering blijven, eene bedreiging van de openbare orde. Voor de Italianen is het bezit van die stad niet alleen een regt, maar eene onverbiddelijke noodzakelijkheid. Wij willen echter niet naar Rome, door middel van ontijdige en roekelooze insurrectionele bewegingen, die het nationale werk in gevaar zouden brengen. Wij willen naar Rome, in overeenstemming met Frankrijk, niet om te verwoesten, maar om op te bouwen, om voor de kerk den weg te banen, zich zelve te hervormen, door haar die vrijheid en onafhankelijkheid te verzekeren, welke haar zullen nopen zich te vernieuwen en *die* reinheid van godsdienstig gevoel en *die* strengheid van tucht, die haar in de eerste tijden des christendoms roemrijk en geacht maakten; wat geschieden zal, wanneer zij open en eerlijk afstand doet van eene magt die geheel in strijd is met het groote denkbeeld, dat aan hare instelling ten grondslag ligt. „Men ziet, deze beschouwing verschilt zeer van die welke wij straks aan het dagblad *le Monde* ontleenden. Maar kan het verwondering baren, dat zoodanige openhartige taal Rome en Oostenrijk verbittert en verontrust, protesten en nota's uitlokt en onder een deel der bevolking een panische schrik veroorzaakt? Men moest dan ook niet anders dan zeer bedoucht zijn voor de gevolgen, die uit deze rede kunnen voortvloeijen. Indien de gevraagde inlichtingen niet bevredigend te achten zijn, en dat kan reeds thans worden verwacht, dan zou Oostenrijk, gelijk in 1859, welligt den aanval van Italie voorkomen en het pleit van Venetie op staanden voet trachten te beslissen. Volgens sommigen is het dan ook met het oog hierop, dat, gelijk ook reeds de *Algemeine Zeitung* mededeelt, de Oostenrijksche regering heeft besloten op haar voornemen tot eene vermindering van haar leger terug te komen, (ofschoon anderen die vermindering in verband brengen met den staat van zaken in Hongarije, die nog steeds eene beteugeling der geheime revolutionaire woelingen noodzakelijk maakt) en dat de Italiaansche regering zelve meerdere voorzorgsmaatregelen heeft genomen, zich druk met wapening bezig houdt, zoodat zij in het begin van September 300 à 350,000 man onder de wapenen zal tellen. — Voorzeker is de toekomst duisterder dan te voren.

Wij wezen er straks op, dat velen Oostenrijk's wapening als een gevolg beschouwen van de bestaande vrees, dat in Hongarije een opstand mogt uitbarsten, zeker ontbreekt het niet aan geheime volksmenners, die uit Italie en vooral van Sicilie gestevend, onder verschillende voorwendsels, op Oostenrijksch grondgebied trachten te komen om er revolutionaire woelingen voor te bereiden. Doch het mag als een verblijdend verschijnsel worden aangemerkt, dat de Hongaren niet te euvel hebben opgenomen het blijk van verontwaardigd eergevoel van den Oostenrijkschen keizer. Zij schijnen zelve te hebben ingezien, dat er wel eenige reden bestond voor het niet aannemen van het bekende adres en dat daargelaten hun regt zij al te zeer den eerbied, hunnen vorst verschuldigd, uit het oog verloren, door hem den titel van hunnen hoofd geheel te onthouden. Althans geeft het berigt dat de landdag te Pest het adres in zijn oorspronkelijken vorm heeft aangenomen, hoop om te veronderstellen, dat het adres nu ook zal *aangenomen* worden (in ontvangst) door den keizer en dat de zucht tot toenadering en inschikkelijkheid alle uitersten zal verhoeden.

Minder gerustestellend zijn nog steeds de berigten uit Polen. De gisting onder de bevolking der hoofdstad en provincien van Polen is te algemeen, dan dat zij ligtelijk zou kunnen worden onderdrukt, en waarschijnlijk zal alleen het schenken van eene nieuwe staatsregeling door keizer Alexander II aan den hagchelijken toestand des lands een einde kunnen maken. Nieuwe pogingen bij de ingezetenen van Warschau gedaan, om hen te bewegen een adres aan den keizer te teekenen, houdende dankbetuiging voor de door hem reeds verleende hervormingen zijn mislukt! De aanzienlijkste Polen weigeren het lidmaatschap op te nemen van eenen Raad van state, waarin geene genoegzame waarborgen zijn gelegen voor de vrije uiting hunner meening, en welke vergadering, gelijk zij thans is ingerigt, den lande geenerlei dienst zal kunnen bewijzen.

Terwijl aan den Weichsel steeds de kreeten der vrijheid worden aangeheven zijn het republikeinsche stemmen, die nog voortdurend opgaan aan den Guadalquivir. Misnoegd over den gang van het binnenlandsch bestuur, heeft eene republikeinsche partij bij Loja de vaan des opstands opgestoken, doch, door de regeringstroepen omsingeld, zal zij zich spoedig moeten overgeven.

Ten slotte nog de mededeeling van den dood van den Turkschen sultan, die een rijk met schulden en een naam met schuld beladen, achterlaat. Reeds is Abdul-Azis, des sultans broeder en Engelands beschermeling, als zijn opvolger uitgeroepen; Zijn ernstig streven is het, aan de regering van het serail een einde te maken en nuttige, heilzame hervormingen in Turkije in praktijk te brengen.

VERANTWOORDING VAN DEN HEER H. C. BEKKING, OUD RESIDENT VAN REMBANG.

Overgenomen uit het *Amst. Handelsbl.*

Gedeeltelijk voorkomende in de *Rott. Mail Courant.*

Audi et alteram partem.

(*Vervolg.*)

„Pa Sario heeft geweigerd contracts-tabak te planten." Het districtshoofd stuurt hem na een summier verhoor, ook wel zonder hem te zien, naar den regent die hem den Djaksa, (inlandsche fiskaal,) in handen levert: Na verloop van eenige dagen, die hij in de gevangenis onder dieven en moordenaars moest doorbrengen, verschijnt hij voor den adsistent-resident, die met behulp van den regent, op de policie-rol zal regt spreken, waarop ook Pa Sario zijn nummer heeft erlangd. Naarmate de adsistent-resident door taalkennis en belangstellenden toon, in den regel zijn beide afwezig, den tact bezit Pa Sario eenig vertrouwen in te boezemen, zal deze, ondervraagd, ter zijner verdediging zijne regtmatige grieven inbrengen. De regent daarop gehoord, zal, ook al naarmate de adsistent-resident al of niet een voorstander is van gedwongen arbeid, zeggen:

„Mijnheer weet dat het dessa-hoofd voor het welslagen der verpligte cultuur verantwoordelijk is; hij moet dus weten wiens beurt het is om op het veld te arbeiden. Wij kunnen ons hiermede niet inlaten. Bovendien men moet de Javaantjes niet te veel toegeven, (*djangan kassi hati*) anders zoude het spoedig met het gezag van het dessa-hoofd gedaan zijn, de tabaks-cultuur niet gelukken en de contractanten het ons door hunne gedurige klagten zeer moeijelijk maken.

„De uitspraak is geheel consequent met het stelsel van dwang. Tot behoud van den schijn dat men slechts strikt regtvaardig is, en aangezien Pa Sario voor de eerste maal op de policie rol voorkomt, wordt hem de laagste straf toegekend, die, naar het oordeel van den adsistent resident met de waardigheid van het gouvernement is overeen te brengen. Vijftien rottingslagen worden den ongelukkige toegeteld, terwijl hij met zijne handen opgeheschen en zijne beenen tegen een paal vastgesnoerd staat. Elke slag doet hem luide van smart kermen en niet zelden zijgt hij, bij de ontkneveling, bewusteloos ter aarde."

En zulke regtspraken zijn niet zeldzaam op Java, daarvoor wordt door de gedwongen cultures eene te ruime deur opengesteld, hetgeen nog in meerdere bijzonderheden wordt aangetoond. Hiermede wordt de omschrijving van den toestand besloten, toen de Heer B. het bestuur over Rembang aanvaardde.

II.

Wij hebben gezien hoe de toestand van Rembang in betrekking tot de dwangcultuur was, tijdens de resident Bekking het bestuur over die residentie aanvaardde. Wij voegden er niets bij, maar bepaalden ons tot de taak van verslaggever. Maar het was eene treurige, akelige bladzijde, wel geschikt om de oudgasten of schaamrood of woedend te maken, want op *overtuiging*, op erkenning van het heilloze stelsel, kan zeker nog niet, misschien nimmer bij hen gerekend worden.

B.

Na de aan het slot van het eerste artikel medegedeelde schets, staat Sch. stil bij de gewigtige gebeurtenis voor het eiland Java in 1854, de vaststelling van het Indisch regerings-reglement met het belangrijk art. 56 en zijne gewigtige voorschriften in het belang der bevolking; zij waren het sein tot onmiddellijke verligting van het juk waaronder zij door de dwangcultures gekromd was; daarin lag de belofte van eene eindelijke maatschappelijke verlossing, opgenomen in de onderdeelen van art. 56. En, die door de regering en de volksvertegenwoordiging vastgestelde voorschriften zouden geene ijdele klanken blijven. De teugels van het bestuur waren in handen van een eerlijk, verlicht en standvastig staatsman, wiens naam in de Indische geschiedrollen verdient opgeteekend te worden als een weldoener der zoo vaak miskende bevolking van Java (de gouverneur-generaal Duymaer van Twist); wiens vaste, onwrikbare wil om de milde bepalingen van het regerings-reglement in uitvoering te brengen, dadelijk bleek. Van daar ook verandering van zaken in Rembang. Het bestuur was wel belemmerd door de contracten, maar er kon toch veel gedaan worden om den last der gedwongen cultuur voor de bevolking te verminderen, hetgeen dan ook geschiedde, terwijl Schr. reeds in Sept. 1856 aan de Regering het voorstel tot afdoende verbetering deed, namelijk wijziging der contracten op betere voorwaarden voor de bevolking, verhooging van loon, geleidelijke verbetering der cultuur, ten einde het product eene verhoogde waarde op de markt te doen bekomen en in verband daarmede den vrijwilligen arbeid te leiden en aan te moedigen, zonder dwang, maar alleen door voorlichting of overreding, eene hervorming geheel in het welbegrepen belang der bevolking en volkomen in overeenstemming met letter en geest van art. 56 regerings-reglement, dat *voorbereiding* wil tot een toestand, waarbij de tusschenkomst des bestuurs kan worden ontbeerd. In één woord, hij wilde voorbereiding en overgang tot vrijen arbeid. Inmiddels wijst de schrijver op de kort daarop plaats gehad hebbende aftreding van den heer van Twist en vervanging door den Heer Pahud, waarna het weldra in Indie algemeen bekend werd, *dat het nu gedaan was met het voorziglig en ernstig streven naar verbetering en ontwikkeling van de volkswelvaart en volksbelangen.* De overtuiging won spoedig veld, dat die ambtenaren, welke het spoedigste weder in het oude, versleten spoor terugkeerden, het best hun *eigenbelang* zouden bevorderen. Dit bleek hem ook uit de afwijzende beschikking op zijne bovenvermelde voorstellen. Het Indisch regerings-reglement, gedurende het opperbestuur van den Minister Pahud tot stand gebragt, zou onder het bestuur van den gouverneur-generaal Pahud eene doode letter blijven. En zoo zou-

Bijvoegsel tot den OOSTPOST van den 24sten Augustus 1861, no. 198.

den de bestaande contracten met al de drukkende bepalingen nog negen jaren blijven bestaan.

Intusschen had de resident, ingevolge zijn ambtspligt, ook rusteloos zijne aandacht gewijd aan de volks-cultuur in het algemeen, waaronder ook de Tabak, die de bevolking *vrijwillig teelde*; welke gewigtige nijverheidstak reeds lang vóór zijne komst op Rembang bestond; maar waarover de ambtenaren, afgetrokken door de *gedwongene aanplant* zich zeer weinig bekommerden, terwijl de wettelijke en administratieve pligt was om den landbouw krachtdadig te beschermen. Hij verleende nu gelijke bescherming en aanmoediging voor de vrijwillige aanplant en overtuigde zich persoonlijk, dat die cultuur vatbaar was voor eene aanzienlijke uitbreiding wegens de gunstige omstandigheden. welke op hare ontwikkeling invloed uitoefenen, en zeer belangrijk waren dan ook, volgens getuigenis des schrijvers, de uitkomsten, die in korten tijd door die cultuur verkregen werden. Zijne gunstige verwachtingen werden nog belangrijk overtroffen, waarvan ook, in verband met de welvaart der inlanders, eene daadzakelijke schets wordt medegedeeld als tegenhanger van de straks ontsluijerde feiten nopens de gedwongen cultuur. De landbouwer had meer voeding, meer geldruimte, betere woning, betere kleeding, gelegenheid tot aanschaffing van ploegvee, terwijl de vrijwillige tabakscultuur als tweede gewas volstrekt niet hinderlijk is aan de teelt van levensmiddelen; in één woord, er was verbetering van volkstoestand, ook blijkbaar in de regelmatige heffing der landrente, die zelfs meer productief werd, dáár waar vroeger de pen moest gehaald worden door achterstanden. De aanvoer naar Nederland vermeerderde, zoodat in een zeer ongunstig jaar dat vervoer niet minder dan $2^1/_2$ millioen pond bedroeg, hetwelk bij eene stelselmatige toepassing van het regerings-reglement weldra tot 10 millioen zou zijn geklommen. Zelfs verscheidene contractanten neigden meer en meer tot vrijwillige in plaats van gedwongen aanplant. Trouwens, zegt schrijver ten slotte van deze rubriek, de grootste vijanden van de vrijwillige tabakscultuur, die werden uitgezonden om zijne bedaarde hervormingen omver te werpen en in Rembang eene geheele omkeering te bewerken, zijn er onwillekeurig toe gekomen, om zelve die resultaten te erkennen. Zij hebben het „gouvernement berigt, dat de vrijwillige tabakscultuur de algemeene welvaart opvallend heeft vermeerderd, blijkbaar in „voorkomen, kleeding, woning, ruimte van eerste levensmiddelen; dat grove knevelarijen der hoofden hebben opgehouden, de policie aanzienlijk verbeterd is, de landbouwer meerdere zekerheid heeft bekomen, doordien de kleine man individueel met den ondernemer contracteert en zijne aanplant „bewerkstelligt; dat de cultuur niet meer van de hoofden afhankelijk is en de landbouwer door den prikkel van een goed „loon vrijwillig arbeidt; dat de cultuur algemeen onder de bevolking tevredenheid doet heerschen en, ondanks al die hervormingen het gezag der hoofden aanmerkelijk in aanzien is gerezen." Zoo luiden, zegt de Schr., de verklaringen van die vijandige rapporteurs!

Maar wat is er dan toch gebeurd, zou men vragen, dat op eenmaal alles van gedaante veranderde en feiten en toestanden gisteren waar, den volgenden dag onwaar werden en dat er eene spraakverwarring ontstond die vrijheid *dwang* noemde en omgekeerd?

Het antwoord op die vragen, die den lezer zeker ook voor den geest kwam, wordt gegeven in de volgende rubriek.

C.

Te betreuren is het, dat men die aanvankelijke goede uitkomsten eener eerlijke en loyale toepassing der regeringsbeginselen, in de wet opgenomen, heeft trachten te verijdelen.

Te verwonderen was die reactionaire omwentelingszucht echter niet. Wij leven tegenwoordig (vervolgt de schrijver) in eene overgangs-periode, tusschen een stelsel dat broksgewijze ineenvalt en de kiem van een stelsel, dat, zoo men mag hopen, eenmaal den zekeren weg zal aanwijzen, waarop de onbepaalde ontwikkeling der kolonien en de ware grootheid van Nederland ligt. Aan die twee stelsels sluiten zich twee partijen, die van het *onveranderd behoud* en die van *geleidelijken overgang* naar een normalen toestand, waarbij de algemeene belangen van het moederland harmonisch met de ontwikkeling der kolonien en hare talrijke bevolking zullen ineensmelten. Deze laatste partij wees natuurlijk met welbehagen op de aanvankelijk bekende resultaten van den ontkiemenden ondernemingsgeest in Rembang en niet minder natuurlijk was het, dat de partij van het behoud dit met misnoegen zag, omdat het de ongegrondheid bewees der magtspreuken van de behoudsmannen over de onvatbaarheid van den Javaan voor eene hoogere beschaving, dan die men van een goed trek-of werkdier verwachten kan; van zijne aangeboren luiheid en vadsigheid, in een woord van al die magtspreuken door de sophisten van het dwangstelsel uitgevonden en door de oppervlakkige, gedienstige lofredenaars van dat stelsel goedgeloovig nagepraat. Van dat alles zou spoedig niet veel meer overgebleven zijn, wanneer de partij van vooruitgang zich op onwraakbare feiten kon blijven beroepen, die het tegendeel bewezen. Van daar eerst stemmen ter verdenking der gunstige resultaten, waaruit de vragen van den heer Stolte voortvloeiden, die ter beantwoording naar Indie werden gezonden en die, let wel, door zijn! *ambtsopvolger* van Lawick v. Pabst afdoende werden beantwoord in een rapport, dat overtuigend de zuiverheid der zaak aantoont, en waaruit dan eenige sterk sprekende uittreksels volgen tegen den twijfel of de tabaksbladeren wel zoo geheel vrijwillig worden geleverd en of dit niet veeleer met zekeren dwang geschiedt. Hierop antwoordde de heer van Lawick van Pabst (het stuk is in der tijd aan de Staten-Generaal overgelegd) o. a. het navolgende: „Dat de tabak eene meer zorgvuldige behandeling vereischt dan de Javaan tot heden in staat is daaraan te besteden, valt wel niet te ontkennen; maar dat daaruit de gevolgtrekking moet worden gemaakt, dat dezelve niet vrijwillig gecultiveerd wordt, kan dezerzijds niet worden beaamd. Immers dan eerst, wanneer een ondernemer voor vrijwillige tabaks aanplant zich in persoon overtuigd heeft, dat een gedeelte der bevolking genegen is om tabak voor hem te planten, rigt hij zijne droogschuren op, zooveel mogelijk in de nabijheid der aanplantende dessa's. Daar hij met iederen inlander in het bijzonder en niet met de geheele bevolking van eene dusdanige dessa contracteert, is hij geheel afhankelijk van den goeden wil van iederen inlander, die aangenomen heeft om voor hem te planten, en de Javaan is alzoo niet van hem afhankelijk."

„Betaalt de Europeaan hem alzoo niet een waardigen prijs, dan zal de inlander welligt voor dat jaar aan zijne verpligtingen voldoen, vermits hij op het door hem te leveren gewas reeds voorschotten genoten heeft, maar dan kan de ondernemer verzekerd zijn dat in het volgende jaar niemand meer voor hem planten zal. Ware het niet dat de prijs, dien de inlander voor een met tabak beplanten bouw gronds verkrijgt, in ieder opzigt voor hem toereikende was, aldan zoude niemand hem immers kunnen noodzaken om juist kool-tabak, (zijnde de soort tabak voor de Europesche markt gewild), en geene andere tweede gewassen, als djagong ketela, suikerriet, indigo, katoen, djarak, katjang, enz. enz. te planten."

„Alleen de bewustheid die hij heeft dat een bouw met tabak beplant, hem veel meer winst oplevert dan alle andere tweede gewassen, moedigt hem aan om bij voorkeur tabak te planten. Voor een bouw tabak ontvangt hij minstens *f* 200, meestentijds *f* 250, terwijl andere tweede gewassen hem van *f* 50 tot *f* 150 opbrengen." Het afdoend antwoord is hier dubbel onpartijdig, merkt schrijver op, omdat de Heer v. P. niet zijn eigen werk had te beoordeelen. De Heer v. Lawick bleef getrouw aan de waarheid en stelde de zaak voor, zoo als zij was en niet zoo als men van zekere zijde verlangde dat zij voorgesteld zou worden. Maar de behoudspartij greep naar nieuwe wapenen; misbruikte de noodlottige gebeurtenissen te Banjermassing en Boni om den Heer Rochussen, met behulp van de dagblad artikelen en schotschriften der reactie welke die gebeurtenissen exploiteerden, in haar gareel te krijgen en deze, in plaats van een dam te bieden aan de opgewonden hartstogten, liet zich allengs door den stroom der reactie medeslepen, om eindelijk geheel overrompeld te worden. Dan wordt hier die wankelende houding van den Heer Rochussen in verband tot het punt in kwestie geschetst, die na in Dec. 1858 in volle kamer gezegd te hebben de *overtuiging* te hebben dat de tabakscultuur te Rembang grootendeels *waarlijk vrijwillig* was en zich *verzekerd* hield dat de zaak werkelijk goed gaat, een jaar later reeds zóó ver in tegenovergestelde rigting was afgedwaald, dat hij, even ligtvaardig als onstaatkundig rondweg verklaarde, dat de tabakscultuur niet vrij, maar een anderen vorm van dwang en bedrog was. Hij sprak van *licentiën* aan Europeanen gegeven om in zekere districten te laten planten en te koopen en noemde die *licentiën*, het antidotum der vrijheid, verwarrende daardoor de kwestie van vrijen *arbeid*, met die van vrijen, ongelimiteerden *handel*. Er werd op nieuw een onderzoek bevolen en toevertrouwd aan verklaarde tegenstanders van vrije cultuur, hetwelk algemeen onder de bevolking van Rembang, groote onrust heeft gebaard. Hierop volgt het besluit van den Heer Pahud, van 8 Maart 1860, met last aan de Europesche hoofden zich te onthouden van alle bemoeijenis in de aangelegenheid van vrijen arbeid, hetzij om die te bevorderen, hetzij om die tegen te gaan; dat geene licentien meer mogten uitgegeven worden aan Europeanen, met het doel om tabak te laten planten of op te koopen en dat de residenten Bekking en Lawick van Pabst ter verantwoording worden geroepen ter zake van uitgifte van licentien, welke handeling, volgens het besluit „op zich zelve onwettig is en tot allerlei door hen ingevoerde of gedulde verkeerdheden en misbruiken heeft aanleiding gegeven," en waarbij eindelijk de particuliere ondernemers aan hun lot zouden worden overgelaten; eene veroordeeling merkt schr. op, *bij voorbaat* van handelingen die nog *verantwoord* moesten worden.

Het viel schrijver niet moeijelijk het ongerijmde van de beschuldigingen in het besluit van 8 Maart 1860 opgenomen aan te toonen en tevens, door de zaak in een helder daglicht te herstellen te bewijzen, dat zijne handelingen wettig en goed waren. Hij deed dit in eene uitvoerige nota van 18 Julij 1860, met aandrang tot intrekking van het besluit van 8 Maart, en ook bij den Minister Rochussen liet hij zich door geene overwegingen van persoonlijk belang weerhouden, om volmondig de waarheid, de geheele waarheid den Minister onder het oog te brengen. Deze legde het veroordeelend besluit van Maart 1860, dat aan het publiek niet officieel bekend was over bij de memorie van beantwoording der kort daarna (December) verworpen begrooting, *maar weigerde, zelfs op uitnoodiging van een hoog geacht volksvertegenwoordiger*, naast de beschuldiging in het besluit ook de verantwoording, bij zijn departement berustende, over te leggen. Al was het maar om den schijn van onpartijdigheid te bewaren, zou de publiciteit van dat stuk een vereischte zijn geweest, meent de schrijver. Maar in dat tijdperk zijner ministeriele loopbaan, zegt hij, en wij zeggen het hem ook buiten de zaak in kwestie, volmondig na, in dat tijdperk overgeleverd als hij was aan een bekenden verderfelijken invloed, die hem zijn val berokkende, scheen het den minister Rochussen evenmin om onpartijdigheid als om consequentie te doen. In de schuilhoeken der koloniale archieven hield hij een geschrift verborgen, waaruit blijken zou dat de onder verdenking gebragte ambtenaar niet alleen daarboven verheven was, maar dat hem de lof niet zou mogen ontzegd worden van immer zijn ambtspligt met ijver en beleid te hebben volbragt.

Toch betuigt de schrijver pogingen te hebben aangewend om bij den minister Rochussen eene betere, eene op den waren toestand gegronde overtuiging, omtrent de Rembangsche aangelegenheden ingang te doen vinden. Maar het was een slecht saizoen.

(Wordt vervolgd.)

DE ERKENNING VAN ITALIE DOOR FRANKRIJK.

— Met een waar genoegen lazen wij in de semi-officiële bladen *Patrie* en de *Moniteur*, dat de keizer der Franschen het koningrijk Italie erkend had. De diplomatieke regelingen van eene groote mogendheid kunnen dikwijls zoo verkeerd worden beoordeeld, dat wij het niet hebben gewaagd om onze stem te verheffen tegen de terugroeping van den Franschen ambassadeur uit Turijn of tegen de vertraging der erkenning van Victor Emanuel in zijnen nieuwen titel. En toch heeft ongetwijfeld die vroegere veroordeeling van het Italiaansche hof Italie vele hinderpalen in zijnen weg geworpen. De magt van den Franschen keizer is zoo uitgebreid, dat zelf zijne nukken veel kwaad kunnen berokkenen. Gedurende meer dan twee jaren was hij een zeer nuttig en wij vertrouwen een opregt vriend van de Italiaansche zaak. Hij heeft datgene gedaan wat Engeland met al zijne sympathie voor vrijheid en met al zijnen haat tegen onregtvaardigheid nimmer heeft durven ondernemen. Eene eeuw geleden kon Engeland al de verlangens der Italianen hebben ingewilligd zonder het Oostenrijksche garnizoen uit eene enkele stad in Italie te verjagen. De Fransche keizer heeft met behulp van zijn groot leger en steunende op de gebiedende geografische ligging van Frankrijk de Oostenrijkers uit Lombardije verdreven en in elk ander gedeelte van het schiereiland heeft hij hunne magt verbroken. Doch hij heeft de Italianen niet alleen met de wapenen geholpen, misschien heeft hij eene nog grootere zegepraal behaald en heeft hij de Italianen ten volle reden gegeven om op hem te vertrouwen door de gematigdheid met welke hij over de regelingen wist heen te stappen, welke hij zelf te Villafranca had gemaakt. Het zij uit bevredigde eerzucht of uit vrees van eene Europesche coalitie tegen zich te zien opstaan trad de overwinnaar van den Italiaanschen veldtogt in eene conventie van welke de bepalingen, zoo men zegt, waren voorgesteld door zijnen overwonnen doch niettemin nog magtigen vijand. Italie bleef nog afhankelijk van de vorsten welker onderdanigheid jegens Oostenrijk den ondergang voortbragt van hun land, en zonder twijfel zou, volgens de te Villafranca gemaakte bepalingen, het hof van Weenen na verloop van eenige jaren weder al zijne verloren magt hebben teruggewonnen. De wereld bespotte en beschimpte de conventie, de bevolking der hertogdommen en van de Romagna weigerde haar te erkennen, en na eenigen tijd te hebben geweifeld gaf de Fransche keizer op eene meesterlijke wijze toe aan de staatkundigen die tegen hem in oppositie waren gekomen. Sedert dat oogenblik begunstigde hij al de plannen van den grooten Italiaanschen staatsman, die pas van het wereldtooneel is afgetreden. Welken naijver ook tusschen hen moge hebben bestaan, Napoleon vergunde hem om het grootste gedeelte der Pausselijke staten en de beide Sicilien bij het rijk van zijnen meester intelijven. In het kort, meer dan eenig ander is de keizer van Frankrijk de bevrijder van Italie. Het eenige werktuig, hetwelk tot deze verandering heeft bijgedragen en hetwelk waardig is om daarin met Napoleon te worden vergeleken, is de massa van het Italiaansche volk.

De vaderlandsliefde van dat zoo lang onderdrukte volk gesteund door het goede oordeel en de gematigdheid van Napoleon heeft die omwenteling bewerkt, welke thans tot een gelukkig einde schijnt te komen. En toch, niettegenstaande de diensten welke Napoleon der Italiaansche zaak bewezen heeft onschatbaar zijn, werden zij toch eenigzins verminderd door handelingen aan welke men eenen schijn van vijandelijkheid niet kan ontzeggen. Aan hem is het te danken dat Italie vrij is, doch in vele opzigten is het ook hem te wijten dat die vrijheid ten koste van vele moeiten werd verkregen, ja, met opoffering van grondbeginselen en niet weinig bloedstorting. De bezetting van Rome heeft de Paus in zijnen tegenstand gestijfd, en dat niet alleen wat betreft de voorstellen van Victor Emanuel maar ook in elken eisch om regtvaardigheid en menschelijkheid. De interventie te Gaëta is nog nu onverklaarbaar, en zij is opgevolgd door eene wetlooze regering in het koningrijk Napels van welke de aard van het volk nog gedurende vele jaren de sporen zal dragen.

Men kan moeijelijk vooruitzien welke verwikkelingen nog in Italie kunnen oprijzen, of welken weg Napoleon raadzaam acht inteslaan hetzij met het oog op zijne eigen belangen dan wel gedreven door de hartstogten van zijne onderdanen. De inlijving van Rome bij het Italiaansche koningrijk is eene gebeurtenis welke nog in de toekomst ligt; de tegenwoordige staat van zaken kan niet blijven voortduren en eenige handeling van de zijde van het Italiaansche hof of van de bevolking van Rome wordt onvermijdelijk.

In deze omstandigheden is de erkenning van het Italiaansche koningrijk eene zaak van belang geworden. Nu het bekend is dat de kleine vredebreuk tusschen de geallieërden van Solferino weder hersteld is, en nu Napoleon met Victor Emanuel in zijnen nieuwen titel te erkennen ook de Italianen het regt heeft toegekend om elken hinderpaal te mogen verwijderen die zich opwerpt tegen de uitbreiding van hunne nationale magt, bestaat er kans dat er spoedig eenige verandering komt in de gedachten te Weenen en te Rome.

Tot nu toe heeft men altijd in den waan verkeert, dat in spijt van vroegere verbindtenissen de Fransche keizer of gebeten was op den koning van Italie dan wel dat het Fransche volk hem belette om zijne Italiaansche politiek te voltooijen. Zoolang het koningrijk Italie door Frankrijk nog niet erkend was hield de behoudende partij zich vast aan den stroohalm die de reactie in Frankrijk haar aanbood, en welke kon worden levendig gemaakt door een gevoel des volks of door eene caprice van den keizer.

Nu de twee grootste Westersche mogendheden de onafhankelijkheid van een Italiaansch koningrijk in beginsel hebben aangenomen bestaat er geene reden meer waarom niet in den loop van weinige jaren alle moeijelijkheden zullen zijn uit den weg geruimd, welke zich thans nog, en uit den aard der zaak, in de vorming van het rijk opdoen.

(Times)

DE VERSCHILLENDE PARTIJEN IN ITALIE.

De korrespondent van de *Times* schrijft uit Turijn, gedateerd 17 Junij, het volgende:

Wanneer de keizer Napoleon waarlijk vriendschap gevoelt voor de Italianen, zooals men zou mogen opmaken uit den toon der Fransche officiële pers en uit de officiële aankondigingen, dan zal hij moeten ontwaren dat zijne goedheid niet misplaatst is. De dood van den graaf Cavour is eene gebeurtenis van welke men de uitgestrektheid thans nog niet kan overzien, alleen trapsgewijs wordt men daarmede bekend. Ik ken slechts twee groote rampen, welke het Italiaansche volk tot dezelfde heilzame uitgestrektheid in beweging hebben gebragt, namelijk de nederlaag van Novarra en de vrede van Villafranca. Bij de eerste gebeurtenis werden alle weldenkende Italianen aangegrepen door een gevoel van schaamte en wanhoop. De Italianen hadden eene groote les ontvangen, zij wisten dat er voor hen geene kans tot herstel meer bestond, nog tien jaren moesten zij het dwangjuk torschen. De schok van Villafranca was even plotseling als hevig; doch toen ten minste waren zij reeds handelende opgestaan, zij hadden zich zelven niets meer te verwijten. De dood van den graaf Cavour scheen hen eenen nog grooteren slag te hebben toegebragt; die gebeurtenis werd gelijk gesteld met het stranden van een schip in het gezigt der haven; dit maal echter hadden de Italianen de school van rampspoeden doorgeloopen, de slag scheen hen voor een oogenblik te bedwelmen doch daarop volgde eene spoedige herstelling.

Thans echter beginnen de partijen optestaan. De graaf Cavour kon in zijn leven rekenen, dat van de tien patriotten hem zeven waren toegedaan, voor de overige drie behoefde hij dus niet bevreesd te zijn. Rond de lijkkist van den graaf Cavour schaarden zich 999 van de 1000 vaderlandslievende Italianen en met moeite zou men onder hen een persoon gevonden hebben die de nagedachtenis van den grooten man bezoedelde. Nagenoeg al diegenen welke vroeger aan den graaf Cavour gehecht waren geweest, maakten er een pligt en eer van om zich te scharen in de rijen der aanhangers van den opvolger van den graaf Cavour. De koning toonde wijsheid in de keuze van zijne nieuwe raadsheeren, ook de publieke stemming daaromtrent werd door hem niet uit het oog verloren. Gij herinnert u, dat ik tijdens de fameuse interpellatie van Garibaldi zeide, dat de baron Ricasoli op dien dag een positie had ingenomen, welke hem aan het hoofd van het Italiaansche kabinet zoude stellen wanneer eenmaal de graaf

Cavour kwam te vallen. Ik dacht toen in het geheel niet dat die verwachting zoo spoedig tot verwezenlijking zou komen. De wegen der Voorzienigheid zijn echter wonderbaar; toen de naam van Ricasoli werd uitgesproken zag men algemeen in dat het uur te gelijk was aangebroken met de komst van den man. Zoo zeker als de menschen in het geloof aan God leven hebben de Italianen in Ricasoli hunnen man gevonden, om reden zij hem eenstemmig daartoe hebben verkozen: Gedurende een of twee dagen, ja neem eene week, scheen het alsof met den laatsten ademtogt van den graaf Cavour ook alle partijzucht vernietigd was: nog meer, de grootste vijanden van den beroemden staatsman moesten instemmen in het loflied hetwelk ter zijner nagedachtenis werd aangeheven. De *Armonia* en de meest hevige clericale bladen moesten de waarheid erkennen van de uitroeping van den Italiaanschen bard: *„O tre il rogo non vice ira nemica.”*

Slechts eene partij, en wel de zwakste en meest onbeteekenendste, — de Mazzinisten —, hebben gedurende eenen langen tijd op hun motto gewezen — „de toekomst is voor ons” en bij vergissing meenden zij in den dood van den graaf Cavour het dagen te zien van den triumphdag op welken zij zich geheel hadden voorbereid. Nimmer gunden zij zich een oogenblik van overdenking; zij openden hun vuur uit hunne strafwaardige batterijen; zij zongen „Victoria”; zij beriepen zich op het volk door schandelijk misbruik te maken van den naam van den man des volks. De *Unita Italiana* van Milaan noemt den graaf Cavour een zwendelaar, die van niets terugdeinsde wanneer hij kwaad kon berokkenen. De *Popolo d'Italie* van Napels beschouwt de vereerders en aanhangers van Cavour als een volk, hetwelk vrij wat slechter is als de Croaten. Na alle publiek gevoel te hebben beleedigd door de nagedachtenis van den overledene te schandvlekken, achtten zij het ook eene gemakkelijke taak om de levenden te ontoeren. Hierin hadden zij zich echter misrekend; zij kwetsten het gevoel van alle weldenkende mannen in Italie en zelfs van hen die vroeger hunne zaak waren toegedaan geweest. Mazzini, die niet geaarzeld had om ook te velde te trekken tegen de nagedachtenis van den overledene, stond nimmer zoo slecht bij het volk aangeschreven als thans.

Wanneer men den loop der Italiaansche gebeurtenissen van af 1820 en 1831 nagaat, dan komt men tot de overtuiging dat de Italiaansche natie nog nimmer zoo eendragtig en eenstemmig is geweest als thans het geval is, en wanneer Mazzini en zijne betrekkelijk weinige aanhangers zich verstooten zien uit de nationale gemeenschap, dan hebben zij zulks zich zelven te wijten. De zoogenaamde linkerzijde met Guerrazzi en Brofferio aan het hoofd hebben in de kamer zich zelven het stilzwijgen opgelegd; de eenige stem welke men uit dien hoek nog hoort is die van Riccardi, een goedhartige droomer die aan geen kwaad denkt en bovendien de magt niet heeft om iets kwaads te doen, al kwam dat ook bij hem op; in het Italiaansche parlement heerscht voor het overige eenen geest van verdraagzaamheid en eenstemmigheid en over het algemeen merkt men een streven op om de werkzaamheden der tegenwoordige zitting tot een goed einde te brengen.

Het adres der Romeinen, gerigt aan keizer Napoleon en aan koning Victor Emanuel, was geteekend door 53 geestelijken, 50 patriciërs, 1049 geleerden, 674 grondbezitters, 576 burgerlijke en militaire ambtenaren, 1576 handelaren en industrielen, 4448 werklieden, in het geheel 9 588 handteekeningen waarvan het adres is voorzien; voeg hier nog bij 2000 personen die niet kunnen schrijven en 4000 die verbannen of staatsgevangen zijn, welke allen hevig tegen het Pausselijke bestuur protesteren, dan heeft men 16000 personen welke aan het wereldlijk gezag van den Paus wenschen te worden onttrokken. Nu bedraagt de bevolking van Rome iets minder dan 177.000 zielen, van welke minstens genomen 10.000 vreemdelingen zijn. De 160.000 inboorlingen bestaan voor de helft uit vrouwen en een vierde kinderen, oude menschen, zieken, enz; 10.000 priesters of monniken en 3000 tot het bestuur behoorende personen. Slechts 12.000 personen kunnen worden gerekend bij magte te zijn om een adres als het bovenbedoelde te teekenen, hetwelk is gedaan door twee derden van dat getal.

De biechtvader van den Graaf Cavour is naar Rome vertrokken om den Paus een gehoor te verzoeken.

DENEMARKEN EN PRUISSEN.

De vijandige houding welke Pruissen eenigen tijd getoond heeft tegenover Denemarken heeft niet weinig bijgedragen tot de algemeene onzekerheid waarin Europa thans verkeert. Van af het oogenblik dat de tegenwoordige souverein van Pruissen den titel van regent met dien van koning verwisselde, liet hij geene gelegenheid verloren gaan om oorzaken van ontevredenheid optesporen voor zekere sektie Sleeswijkers en beproefde om hen tot basis te maken eener vijandelijke interventie van de zijde van den bond. Het Quixottische belang aan den dag gelegd door de Duitsche mogendheden in de zaken van een hunner medepatriotten, zooals zij hem gelieſden te noemen, die onder de tyrannie van Denemarken zuchtte, zou bij de andere staten meer ingang gevonden hebben wanneer zij maar iets hadden gedaan om den toestand hunner eigene, onmiddellijke onderdanen te verbeteren. De burgerlijke vrijheid bestaat in Berlijn niet in zoodanigen graad dat men bevreesd behoeft te zijn voor eene ontaarding in losbandigheid. De Pruissische politie is over het algemeen genomen niet zeer gelukkig in het onderscheiden van schuldigen of onschuldigen, en ook de regtsgeleerden oefenen in Pruissen het regt uit op eene wijze dat men zou moeten veronderstellen zij steeds hunne oogen gesloten houden, uitgenomen wanneer hunne personele belangen op het spel staan. Het is daarom dat wij altijd de opregtheid der redenen hebben betwijfeld, welke Pruissen aanvoerde als oorzaak zijner interventie in de zaken van Denemarken. Wanneer er eenige geldige reden bestond om te mogen veronderstellen dat de Sleeswijkers werkelijk eene materiele verbetering zouden erlangen wanneer in den vorm van hun gouvernement eenige verandering werd gebragt, dan konden wij alle overwegingen van traktaten en oude regten op zijde stellen om in te stemmen met hen die zich verklaren, bereid te verbeteren.

Onlangs werd in het huis der gemeenten eene poging beproefd om debatten uittelokken over het wreede onregt dat de bevolking der hertogdommen Sleeswijk en Holstein werd aangedaan; alhoewel die poging niet met eenen gunstigen uitslag werd bekroond, verdient zij toch wel een oogenblik de aandacht. Lord Robert Montagu schijnt tegenover Sleeswijk in dezelfde positie te willen staan als waarin eenmaal Sir Robert Peel met betrekking tot Zwitserland stond. Sir Robert bedroog Frankrijk, doch lord Robert gaat iets verder, hij bedriegt Engeland. Inlijving en overheersching hebben den boventoon in hun gezang. De baronet betreurde het, dat eene naburige mogendheid zich Savoije toeëigende; de lord verzet zich tegen de inlijving van Sleeswijk bij eenen staat aan welke het getrouwheid verschuldigd is en welks gouvernement het sedert lang erkend heeft. (?) Wanneer lord Robert Montagu niet oplettend zijn onderwerp heeft bestudeerd, dan moet zulks daaraan worden geweten dat hij zich al te veel verdiept heeft in de lezing der blaauwboekjes, hetwelk tegenwoordig een algemeen gebrek schijnt te zijn van de leden van het parlement. Laat ons echter de zaak eens op onze wijze gaan beschouwen en laten wij eens zien in hoeverre het Deensche gouvernement de verachting verdient onder welke men het wil trachten te smoren. Wij behoeven niet eens vijf honderd jaren terugtegaan om de positie te leeren kennen van de hertogdommen tegenover het koningrijk Denemarken. De termen voor het afnemen van den krooningseed waren in dien tijd de zelfde als thans; de koningen van Denemarken waren misschien slechts hertogen van Sleeswijk en Holstein even als de koningen van Engeland, van af de regering van Hendrik II tot die van Hendrik VIII, den titel van lord van Ierland voerden. Dit alles moge zoo zijn, doch om de betrekking te bepalen, welke tegenwoordig bestaat bij de souvereinen van Denemarken tot de Hertogdommen, moeten wij eene andere bladzijde der geschiedenis opslaan. Die betrekking wordt duidelijk aangewezen door de bepalingen welke door het Deensche gouvernement zijn aangenomen bij de sluiting van het traktaat in 1852. Lord Montagu was zeer goed daarmede bekend waarom hij dan ook alle pogingen aanwendde om aantetoonen, dat het bedoelde traktaat niet geldig was. Het was geteekend door Oostenrijk, Pruissen, Engeland, Frankrijk, Denemarken en Rusland. Met het oog op de twee eerste mogendheden trachtte hij nu aantevoeren, dat de Duitsche bond vooraf zijne toestemming niet had gegeven en dat dus hunne toetreding tot de overeenkomst niet wettig was. Wat betreft de andere mogendheden, de oorlog van 1854 tusschen Engeland, Frankrijk en Rusland had het traktaat geheel vernietigd. De eerste bemerking wordt onmiddelijk hierdoor wederlegd, dat de verschillende staten van den Duitschen bond elk op zich zelven zooveel overeenkomsten kunnen aangaan als zij verkiezen, doch hetgeen zij overeenkomen is alleen bindend voor de kontracterende staten. De tweede opmerking van den lord is even ongegrond als de eerste: een oorlog verbreekt wel de overeenkomsten tusschen de oorlogvoerende partijen; doch zij ook onzijdigen bij zulke overeenkomsten betrokken dan blijft hun regt altijd bestaan en het wordt ook geëerbiedigd. Doch stappen wij van de zuiver praktische bemerkingen af en komen wij tot de verdiensten der zaak; de wet van opvolging welke voor het koningrijk Denemarken niet hetzelfde is als voor de hertogdommen is veranderd met het doel, zoo wordt gezegd, om de eenheid van de hertogdommen te vernietigen; doch hoe moet die zaak nu, regtens genomen, worden beschouwd? In het jaar 1846 werd de wet van opvolging door den koning van Denemarken veranderd, de staatkunde gebood die handeling en zij werd door de verschillende mogendheden welke deel namen aan de overeenkomst van 1852 goedgekeurd. Wanneer men nu in aanmerking neemt dat Pruissen een van die mogendheden was dan is de regtvaardigheid van zijne interventie, waardoor het eene plegtig aangegane verbindtenis loochent, niet gemakkelijk te ontwaren. Lord Montagu moge nu het ministerie te Berlijn niet willen erkennen welke de overeenkomst van 1852 goedkeurde; hij moge op het belang wijzen wat Rusland er toen in stelde om een huwelijk tot stand te brengen tusschen den prins van Hessen en eene der dochters van den Czaar, dat alles levert geene reden op om een traktaat op zijde te schuiven, hetwelk na eene lange en diepe overweging is opgemaakt en waarbij de voornaamste mogendheden van Europa waren betrokken. Dit dus aangenomen zijnde wordt de kwestie zeer eenvoudig, namelijk of Denemarken zich gehouden heeft aan de bepalingen tot welke het zich heeft verbonden en waarop het traktaat van 1852 is gebaseerd. Denemarken heeft die bepalingen getrouw en eerlijk nageleefd; met betrekking tot Sleeswijk bestaan die moeijelijkheden met welke sedert onheugelijke tijden alle Vorsten te kampen hadden welke eene gemengde bevolking onder hun gezag hebben. Het grootste gedeelte der bevolking van het hertogdom bestaat uit Denen, daar nu op de openbare scholen eene taal tot het geven van geregeld onderwijs moet worden aangenomen heeft men daarvoor natuurlijk de staatstaal, welke die van de meerderheid is, verkozen. Ouders welke hunne kinderen liever uit Duitsche boeken willen laten leeren wordt zulks volstrekt niet belet, zooals men geheel verkeerdelijk beweert.

Wanneer het in de politiek van Denemarken lag om de hertogdommen bij het koningrijk intelijven, dan zou het zeker niet heel verstandig zijn wanneer het de bevolking der hertogdommen begon te demoraliseren. Wij zullen de grieven der Sleeswijkers niet langer nagaan, ook willen wij voorloopig de redenen laten rusten welke de bond bij zijne bedreigingen aanvoert, doch welke redenen zij ook tot klagen mogen hebben, buiten twijfel is Pruissen de laatste mogendheid die eene bepaalde reden tot interventie kan aanvoeren. *(Post).*

Wordt bekend gemaakt dat **op Woensdag den 11den September a. s.** ten 10 ure des voormiddags, ten residentie burele eene

UITBESTEDING

zal worden gehouden, voor het wasschen van de kleeding der dwangarbeiders en andere personen ter verpleging opgenomen in het statsverband alhier.

De voorwaarden liggen ter inzage op gemeld bureau.

SOERABAYA, NAMENS DEN RESIDENT
den 24sten Augustus 1861. *De Adsistent Resident,*
(1313) **W. HAPPÉ.**

Veiling van doorgekapt kopergeld.

De Resident van Soerabaija maakt bekend dat op **Dingsdag den 15den October 1861** bij 's lands pakhuizen te Soerabaija in het openbaar zullen worden opgeveild

400,000 Amst. ponden doorgekapt kopergeld,

waarvan een monster bij gemelde pakhuizen ter bezigtiging ligt.

De verkoop zal geschieden op de voorwaarden, bedoeld in de *Javasche Courant* van den 17den dezer No. 66.

Soerabaija, *den 24sten Augustus* 1861.
Namens den Resident voornoemd
De Assistent-Resident,
(1313) **W. HAPPÉ.**

OP VENDUTIE

van Maandag 26 Augustus

zal worden verkocht:

2 groote **staande tokokasten** met **glazen deuren.**

(1315) A. H. DEELEMAN.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.	*Vlag*	*Naam van het Schip*	*den Gezagvoerder.*	*Grootte van 't schip in Lasten.*	*van waar gekomen.*	*wanneer gezeild.*	*welke plaats aangedaan.*	*werwaarts bestemd.*	*Agenten.*
Augs. 23	Nederl.	Cornelia Hendrika.	van der Muele.	306	Ternate.	29 Julij.	geen	Soerabaya.	B. J. van Eck & Co.
„ —	Eng.	Spraij.	Hollman.	$70^{1}/_{2}$	Batavia.	10 Aug.	„	„	Fraser Eaten & Co.
„ —	Ned. Ind.	Hong Goan.	Saman.	19	Balie.	15 „	„	„	

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar.*
Augs. 24	Ned. Ind.	Alhamadanie ths. hernd. Camba Torida.	Said Abdula bin Alie Assafie.	Samarang via Sumanap.
„ —	„ „	Krabbe.	Mardam.	Pasoeroean.
„ —	Brem.	Energie.	J. H. Meijer.	Golf van Persie.
„ —	Nederl.	Cornolis Gips.	M. van Rijn van Alkemade.	Nederland via Pasoeroean.

In lading en in reparatie liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederlandsche	Geertruida.	Sobels.	Onbepaald.	Fraser Eaton & Co.
Engelsche	Seafoth.	Bloomfield.	„ via Padang.	„ „ „ „
Deensche	Cecrops.	Davidson.	In Lossing.	„ „ „ „
Nederlandsche	Hercules.	Detering.	Nederland.	„ „ „ „
„	Peking.	Kroese.	Amsterdam.	B. Kopersmit & Co.
„	Concurrent.	van der Harst.	Nederland.	E. ten Brinck & Co.
„	Quatre Bras.	Nieuwenhuijs.	„	Schimmelpenninck & Co.
„	Zeeploeg.	J. van Wijngarden.	„	„ „ „
„	Graaf v. Heiden Reinestein.	J. Wamsteke.	„	„ „ „
„	Helen Louisa.	Metzelaar.	Grissee.	Adam & Co.
Engelsche	Jeannie.	W. Davies.	Australie.	P. Kervel & Co.
Nederlandsche	Eersteling.	C. de Zeeuw Bagchus Wz.	Nederland.	J. F. van Leeuwen & Co.
„	Baron van Polland van Rozendaal.	A. Hoogenstraten.	Ter bevrachting.	B. J. van Eck & Co.
„	Alblasserwaard.	van Linden.	Holland.	„ „ „ „ „ „
„	Margaretha Johanna.	Verschuur.	Nederland.	Hill Broekman & Co.
Zweedsche	India.	Tuuch.	Canaal for orders.	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
Nederlandsche	van der Palm.	Marcus.	Nederland.	„ „ „ „ „

Aanvoer en Uitvoer te Soerabaija van den 24sten Augustus 1861.

AANVOER.

Van Batavia via Samarang per de Ned. Ind. stoomboot *Oenarang*, kapt. VAN HUISTIJN.

30 coll. manufacturen, FRASER EATON & Co; 3 coll. manufacturen, J. F. VAN LEEUWEN & Co; 5 kn. diverse, ANEMAET & Co; 153 coll. manufacturen, 41 coll. dranken, 15 coll. provisien, W. CORES DE VRIES; 30 kn. opium, 2 kn. sigaren, 192 coll. manufacturen en kleinigheden, ADAM & Co.

UITVOER.

Naar de golf van Persie per het Breems. schip *Energie*, kapt. J. H. MEIJER.

5164 pic. suiker, FRASER EATON & Co.

Naar Nederland via Pasoeroean per het Ned. schip *Cornelis Gips*, gezagvoerder M. VAN RIJN VAN ALKEMADE.

301 pic. noten, 101 pic. foelie, 400 pic. tin, 140 pic. rotting, N. H. M.

Marktprijzen.

KOFFIJ ƒ 36.—

PROTESTANTSCHE EEREDIENST

Zondag den 25sten Augustus 1861.
's Morgens te half negen ure.
Ds. VAN STEEDEN.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST

Zondag den 25sten Augustus 1861.
Eerste H. Dienst te 7 ure.
De Hoogmis te 8½ ure.
Het Lof 's avonds te 6½ ure.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien, stelt de Redactie zich verantwoordelijk zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven.

GEDRUKT BIJ **LE ROY & CO** TE SOERABAYA.